

AKIKET ÖSSZEFÚJT A SZÉL...

Találkozások a kunfakók földjén 2.RÉSZ

Kunfakó. Manapság mind többet hallani Eördögh András és dr. Hecker Walter „gyermekeiről”, a XX. század régészeti kutatásaiban (dr. Baskó József, dr. Hankó Béla munkásságában) oly’ érzékletesen és pontosan lefestett honfoglalás kori magyar lovak jelenkori megtestesüléseiről. ►

Megálmodók célja, hogy kutatási programjuk keretében létrejön egy egységes, típusos állomány olyan lovakból, amelyek küllemre és használhatóságra a leginkább hasonlítanak eleink hátsaihoz. Mit is jelent ez? Külsőre egy 130-145 cm magas lovat, amely gyermeket és felnőttet egyaránt könnyedén hordoz, szilárd és erős felépítésének, szívósságának hála akár igen hosszú távon is. Uralkodó színe a fakó (arany és ezüst), minden esetben megtalálhatóak a tipikus ősi jegyek, mint a szíjalt hát, és a zebroid csíkok a lábakon. Jellemre pedig az igazi univerzális, „mindenes” lovat keresik benne, olyat, amelynek tartása és lovaglása őseink életét segítette, könnyítette. A konyik ló karakán „ősisége” az arab ló kecsességével, intelligenciájával párosulva adta az alapot a cél megvalósításához. Egy új fajta szilárd kitenyésztése azonban hosszú folyamat, több tízéves kutatómunka eredményeként lehetséges – Eördögh András és dr. Hecker Walter munkájának gyümölcse lassan beérni látszik...

A közelmúltban éppen egy olyan hétvégén sodort a sors a kunfakó szülőföldjére, Eördögh András jászszentlászlói tanyájára, amikor is a szél sok, igen különféle lovasembert fújtott össze. Ez persze nem volt véletlen; mindannyian kötődnek valamilyen szálon ezekhez a lovakhoz. Rajtuk, különféle nézőpontjaikon, és persze magukon a kunfakókon keresztül remek alkalom kínálkozott megismerni ezeket a sokoldalú lovakat. Beszélgetéseink tanúságait e sorozat kereteiben szeretném megosztani a kedves olvasókkal. Az előző hónapban Ónodi Gábor és a lovas barantások szemével láthattuk a kunfakót, mint ideális gyerek-és felnőtt lovat, „mindent tudó” barantás lovat. Most, a folytatásban elsősorban belső értékeiket boncolgatjuk tovább, a natural horsemanship szemszögéből...

2. RÉSZ: Kunfakók és horseman-ek

Tudták-e vajon, hogy hazánk immáron három kiváló Monty Roberts instruktor munkásságának ad színteret? Bevallom, én nem tudtam, egészen addig a bizonyos hétvégéig, amíg be nem mutatkoztunk egymásnak Pintér Szabolccsal a körkarám szélénél állva, ahol egy 2 éves, lényegében teljesen nyers kunfakó csikó várakozott arra, hogy Szabi „kezelésbe” vegye. A ló az új tulajdonosához költözés küszöbén állt, és mivel a lószállítás idején ilyen szépen összegyűltünk az Eördögh-tanyán, egy rögtönzött bemutató kerekedett, amelynek során precíz és érthető magyarázatokkal kísérve meglesgettük a csikóval történő kapcsolatfelvételt-és építést, a körkarámos munkától a kötőfék jelzéseinek tanításán át végül a lószállítóba küldésig. A folyamat nyugodtan, és hatékonyan zajlott le - a csikó nemsokára úton is volt új otthona felé. Ez egyaránt az instruktor, mind pedig a ló érdeme. Kíváncsi lettem Szabi történetére, arra, hogy hogyan került ő a kunfakók földjére, és hogy hogyan látja ezeket a lovakat egy Monty Roberts instruktor.

2013. márciusa óta éled okleveles Monty instruktorként a napjaid. Mesélj először egy kicsit arról, mi volt előtte, milyen volt az az út, ami a lovakig, majd később idáig elvezetett?

Kisebbség nagyobb megszakításokkal 2008 óta lovagolok, de az állatok szeretete sokkal hamarabb kezdődött. Mióta az eszemet tudom, volt kutyánk, és már gyermekként érdekelt, hogy hogyan gondolkodnak, mi motiválja őket cselekvésükben. Nagyszüleimnek, szüleimnek soha nem volt lovuk, így megkezdés volt, mikor egy nap azzal hívtam fel

Őket Skóciából - ahol akkor éltem - hogy túl vagyok életem első lovaglőleckéjén. Emlekszem, fantasztikus élmény volt, elmesélni nem lehet, de mindenki, aki már ült lovon, tudja, miről beszélek. Lelkesen jártam lovagolni, imádtam minden percét, de éreztem, hogy valami hiányzik - a kapcsolatot. Mikor a lovardába értem a megbeszélte időben, a ló már felnyergelve várt, és amikor az órának vége volt, az oktató vezette vissza az istállóba. Ez nekem nem volt elég, és úgy gondoltam, hogy ha ez a nagy állat felenged a hátára, és hagyja végtelen türelemmel, hogy ott zötyköljök egy órán keresztül, akkor az a minimum, hogy élőlényként, társként bánok vele, nem úgy, mint egy használati tárgy. 2010 tavaszától másfél évet újra szülővárosomban, Szentesen töltöttem. Ekkor hallottam először Monty Roberts erőszakmentes módszeréről, és tudtam, hogy ez az, ami segít megértenem a lovak viselkedését és tanít meg a velük való kommunikációra. Utánanéztem, és kiderült, hogy van magyarországi instruktor, Pataky Kata személyében. Jelentkeztem a következő egy napos Join-Up alapozó kurzusára. Már ez után tudtam, hogy ezzel akarok foglalkozni, így az itthoni 2 hetes Intro tanfolyam és az ezt követő 9 hónapos gyakorlati idő és vizsga után tanulmányaimat Monty kaliforniai farmján folytattam. Itt alkalmam nyílt számos csikóval, elrontott, illetve problémás lóval és nyers, vadon befogott musztággal foglalkozni. Miután sikeres haladó vizsgát tettem, meghívást kaptam a 3 hónapos instruktori képzésre, melynek leteltével okleveles oktatóként tértem haza március végén.

Milyennek képzeled a folytatást ezzel a tudással felvértezve?

Hazatérésem óta lovakat képezek, tanfolyamokat szervezek és bemutatókat tartok. 2013 januárjában Pataky Kata és Armbruszt János megalapították a magyarországi Monty Roberts Oktatási Központot, amhez én márciusban csatlakoztam. Célunk, hogy minél több emberrel megismertessük ezt a fantasztikus, erőszakmentes módszert. Szerencsés véletlen, hogy mindhárman hazánk más-más térségében élünk - én legfőképpen Dél-Kelet Magyarországon tevékenykedem -, így lehetőségünk van a lehető legtöbb érdeklődőhöz eljuttatni ezt a lóképzési formát. Tervezünk közös bemutatókat is a jövőben, illetve szívesen segítjük egymás munkáját is bármikor. Mindig szívesen tanulmányozok más módszereket, más tanítókat is. Például Balassa Konstantin munkásságát, aminek újra kiadásán Dr. Hecker Walter jelenleg munkálkodik. Kíváncsian várom a könyveket, hogy összevehessem tartalmukat az Amerikában tanultakkal.

Hogy kerültek a képbe számodra a kunfakók? Milyen feladataid, terveid vannak most Eördögh András menésével kapcsolatban?

Miután elkezdtem lovagolni, nem sokkal később szüleim is úgy döntöttek, hogy megpróbálják, és azonnal bele is szerettek. Egy idő után azonban kevésnek tűntek a lovardai edzések és az 1-2 órás tereplovaglások, így lóvásárláson kezdtek gondolkodni, keresgéltek a számukra optimális lovat. Jól kezelhető, kitartó, terepen biztonságos társra volt szükségük, melynek az ára, és a tartási költségei alacsonyak. Rátaláltak Eördögh Andrásra és kunfakó menésére. Többszöri személyes találkozás után döntöttek, és megvásárolták Zarándokot, az 5 éves kancát és Kárót, a 4 éves heréltet. Közben persze fény derült arra is, hogy én pedig erőszakmentes lóképzést tanulok. Így került sor az első személyes találkozóra Andrással, aki nyitott volt a módszer iránt. Márciusi hazatérésem óta az ő kérésére alkalmanként foglalkozom a méneseiből általa kiválasztott nyers csikókkal. Alapozó képzést kapnak; előkészítés, érzéketlenítés, első nyeregfeltétel, lószállítóvá való felvezetés jelentik a velük való munka bázisát.

Emellett idén júliusban megszereztem a lovas-túra-vezetői képesítést is, aminek egyik fő indítéka az volt, hogy Andrással szeretnénk a jövőben a kunfakókra alapozott lovas-túrákat szervezni. Ezek a kis lovak már többszörösen bizonyították erre való maximális alkalmasságukat – jó idegrendszer, magasfokú teherbírás, és remek takarmányhasznosítás -, extrém távokon is (600-800 km). Szeretnénk, ha minél többen kaphatnának majd ebből is egy kis ízelítőt a jövőben.

Instrukorként a tanulmányaid és a munkád során rengeteg féle lóval kerültél és kerülsz kapcsolatba. Így szerencsésen sok tapasztalat és összehasonlítási alap birtokában vagy, amelyet még hatásosabbá tesz a módszer kiforrottsága. Ezen keresztül vizsgálva a kunfakó lovakat, mik a tapasztalataid, és a véleményed róluk? Milyen velük dolgozni?

Ezekkel a lovakkal nagyon könnyen, gördülékenyen együtt lehet dolgozni. Természetesen itt is minden egyed más és más személyiség, de összességében nagyon együttműködőek, tanulékonyak, jó idegrendszerűek. Csikóelindítások vonatkozásában azt kell mondjam, kiemelkedően jó dolgom van a velük való munkát illetően. Az előkészítő mozzanatok után már az első alkalommal rezzenéstelenül elfogadják a nyeret is. Szinte mondhatnám, hogy már-már keveslem bennük a „kihívást”, de természetesen mint minden ló, ők is adnak elég változatosságot, hiszen mindegyikük más. Emellett érdekes, hogy ösztöneikben

igazi „őslovak”; ha tehetik, akkor mindig pihennek. Ez érzékelhető a körkarámos munkában is, fenn kell tudni tartani az érdeklődésüket. Viszont ez mindenképpen egy jó tulajdonság; felesleges „allűröktől” mentes, nyugodt, és motíválható társakká teszi őket a mindennapi munkában.

Az idei Nyeregszemlére Andrásék csapatának tagjaként, lóháton tettem meg az utat. Ez volt az első hosszabb, komolyan közös túra-élményem velük, illetve a saját kunfakóinkkal. Nagyon jó tapasztalatokkal lettem gazdagabb, bebizonyosodott ezeknek a lovaknak a remek használhatósága és együttműködési készsége, amely már a körkarámban is megmutatkozik.

Ezen a túrán volt alkalmam több időt eltölteni a kunfakókkal bemutatókat is tartó lovas barantásokkal, akiket – és azokat, akik tanítják őket, Déri Barnabást és Parajdi Mátét - szintén meg kell említenem, mert nagyon sok nagyon tehetséges fiatal van köztük, akik nagyon sok mindent érnek ezekkel a lovakkal. Az állatok tanulékonyágán és partnerségén túl az ő érzékük érdeme is, hogy egészen magas szintekig is fejlesztik a kapcsolatot a lovaikkal, már-már a „kentaurságig”. Az ő munkájuk is nagyon szépen megmutatja a kunfakók alaptermészetét.

Ilyen lovak hát a kunfakók egy Monty Roberts instruktor, Pintér Szabolcs szemével. Ezúton szeretnénk sok sikert kívánni a munkájához!

És így, az ő szavain keresztül érkeztünk el e lovak idomíthatóságának egy magasabb fokához is, amely az Eördögh-tanya lovainak szintúgy sajátja. Déri Barnabás és Parajdi Máté, akiket már korábban is „emlegettünk”, két huszoneves éves fiatalember, akik jópár éve élik életüket a lovak között. Kelemen Zsolt tanítványaiként kezdtek, most pedig a kunfakókkal foglalkoznak. Barnabás Turul nevű, Máté pedig Kiske nevű lovát képzzi, a barantás lovas harcmodor (íjászat, karikás, szabályák és botok, lovas birkózás) feladatain túl lényegében bármire, ami éppen eszükbe jut, a mindennapok apróságaitól a nem mindennapi feladatokig, akár a felszerelés nélküli lovaglásig.

Nem szabad kihagynunk a példák sorából Hamza Viktóriát sem, aki lovaival a szabadidomítás szép útját járja, és akinek kis menésében a legifjabb tag úgyszintén egy kétéves kunfakó kanca, Csipke (Polka). Ő idén debütál Viki bemutatóiban. Róluk a Lovas Nemzet 2013. júliusi számában bővebben olvashattak.

Ezen fiatalok munkássága kézzel fogható példája a kunfakók jó természetének, taníthatóságának és együttműködési készségének. *Folytatása következik októberi lapszámunkban!*

Kép és szöveg: Mráz Edina
www.konyik-kunfako.hu